

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Pasirengimas UTA įgyvendinimui 2023–2025 m.

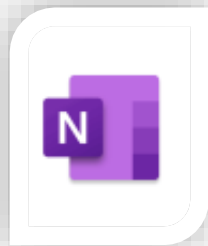
Saulė Vingelienė,
Ugdymo turinio departamentas
2023

Pagalba diegiant Bendrąsias programas

- I. Metodinė parama (rekomendacijos, metodiniai leidiniai)
- II. Mokymai

Bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijos

**Parengta.
Planuojami
atnaujinimai
2023 II ketv.**

Pagrindinio ugdymo fizikos BP įgyvendinimo rekomendacijos_2022-12-20	
1. Naujo turinio mokymo rekomendacijos	Dalyko naujo turinio mokymo rekomendacijos
2. Aukštesnių pasiekimų ugdymas	7 klasė
3. Tarpdalykinių temų integravimas	8 klasė
4. Kalbinių gebėjimų ugdymas per dalyko...	9 ir I gimnazijos klasė
5. Siūlymai 30 procentų pamokų	Rekomendacijos pereinamajam laikotar...
6. Veiklų planavimo pavyzdžiai	10 ir II gimnazijos klasė
7. Skaitmeninės mokymo(si) priemonės	Rekomendacijos pereinamajam laikotar...
8. Literatūros ir šaltinių sąrašas	
9. Užduočių pavyzdžiai	

70 / 30 bendrosiose programose (BP 30 punktas)

- Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa neskirstoma į dalykus, pateikiamos tik ugdymo(si) turinio gairės, todėl ši nuostata netaikoma.
- Pradiniame ir pagrindiniame ugdyme 70 / 30 nuostatos įgyvendinimas ir proporcijos dydis gali skirtis priklausomai nuo dalyko logikos, tikslų, klasės, mokymo tradicijos.
- Viduriniame ugdyme ši nuostata realizuojama per mokinio pasirenkamus dalykus.

Visas mokymo(si) laikas skiriamas bendrosiose programose apibrėžtiems pasiekimams ugdyti.

Pavyzdys 30 proc. Istorija

Nuostata – rekomenduojamas turinys besąlygiškai siejasi su istorija.

Pasirenkamas turinys [...] gali būti skirtas:

[...]

istorinių šaltinių nagrinėjimui;

tikrovės kontekstų analizei;

artimos aplinkos paveldo pažinimui (paveldo objektus rekomenduojama naudoti kaip istorijos pažinimo šaltinius);

projektų vykdymui;

tiriamųjų darbų, jeigu jiems įprasto laiko nepakanka, įgyvendinimui ir aptarimui.

7 klasė. Senovės istorija

Rekomenduojamos temos

- Žmogaus kilmės teorijos
- Archeologiniai radiniai - pagrindinis archeologijos mokslo šaltinis
- Tarp metropolijos ir kolonijos: graikų kolonizacija
- Kinijos civilizacija: susikūrimas ir reikšmingiausi jos bruožai
- Indijos civilizacija: susikūrimas ir reikšmingiausi jos bruožai
- Didžiosios religijos: budizmas, hinduizmas
- Piliakalniai – Baltų epochos liudininkai

Planavimas. Formos pavyzdys

Dalykas:

Klasė:

Valandų skaičius:

Mokslo metai:

Nr.	Laikas	Mokymo turinio sritis / tema	Valandos	Ugdomi pasiekimai	Ugdomos kompetencijos	Dalykai su kuriais derinamas ugdymo procesas

Planuojami mokymo metodai

Ištekliai

Planuojamas mokinių įvertinimas

Ilgalaikio planavimo pavyzdžiai

klasė

ILGALAIKIS PLANAS

Tema		Val. sk.
27.1.1. Atomo sandara	Atomo modelio raida. Rezerfordo bandymas.	1
	Jonai. Jonizavimas šviesa, šiluma.	2
27.1.2. Radioaktyvumas	Alfa, beta, gama spinduliuotė.	1–2
	Radioaktyviųjų izotopų savybės	1
	Radiacinė tarša ir apsisaugojimo nuo jos būdai.	1
27.1.3. Atomų virsmai	Branduolių skilimas ir sintezė	1–2

I ciklas GROŽINIAI IR NEGROŽINIAI TEKSTAI APIE SKAITYMĄ 15/ 20 pam.

Mokinių pasiekimai	Mokymo(si) turinys (temos, veiklos ir mokymo(si) būdai), pasiekimų vertinimas	Pam.	Papildoma mokymo(si) medžiaga
A.1.1.3.	Aido Marčėno eilėraščio „Knyga“ skaitymas ir aptarimas (ką reiškia liepiamoji nuosaka eilėraštyje, kaip ir į ką kreipiamasi), Š. Leonavičiaus iliustracijos komentavimas.	1/2	Kiti Aido Marčėno eilėraščiai iš knygos „Žmogaus žvaigždė“ (eilėraščių „Apie rašymą“, „Sutemos“ skaitymas ir komentavimas bei Š. Leonavičiaus iliustracijų dermės su eilėraščių tekstais aptarimas).
A.2.1.3.			
B.1.2.3.			
B.2.1.3.	Diskusija, ką žmogui reiškia skaitymas. Pokalbis apie skaitymą kaip apie individualų procesą, asmenišką patirtį.		
B.2.2.3.			
B.2.4.3.	Darbo grupėmis – tyrimo apie skaitymą - pristatymas (grupių formavimas, užduoties formulavimas, temų pristatymas (temų medžiagos pasiūlymai pateikiami papildomos mokymo(si) medžiagos skiltyje), temų		Siūlomos/ pasirinktos/ paskirtos temos: Tarptautinė vaikų knygos diena; Lietuvos leidyklos, leidžiančios knygas vaikams ir paaugliams; kaimo/ miestelio/ miesto bibliotekos ir jų veikla;
B.2.7.3.			

Veiklų planavimo pavyzdžiai

Pamokos tema: „TAUTŲ PĖDSAKAI VILNIUJE“

Ugdymo tikslų pagrindų BP tema: „Susipažinti su Lietuvos tautinių ir religinių bendrijų įvairove“

Klasė: 9 kl. (15 - 16 metų)

Tikslas: atskleisti tautinių ir religinių bendrijų kultūrą.

Uždaviniai:

- atskleisti tautinės ir religinės bendrijos sampratą, mažumos teisių demokratijos principą;

[...]

Trukmė: (2 pamokos)

Eiga:

1. Mokiniai supažindinami su pamokos tikslais ir uždaviniais, darbo eiga/etapais, darbo priemonėmis ir užduočių atlikimo būdais, [...]

2. Mokiniai atlieka pirmas užduotis. Nagrinėja įstatymus ir dokumentus atskleidžiančius tautinių ir religinių bendrijų padėti / teises Lietuvoje (pirma pamoka).

3. Tarpinės diskusijos metu mokiniai paaiškina ką sužinojo apie tautinių bendrijų teises ir organizacijas. Nurodo informacinius šaltinius (pirma pamoka).

4. Refleksija ir įsivertinimas (pirma pamoka)

5. Mokiniai atlieka testo užduotis, susipažinta su istoriniu ir dabarties religinių bendrijų kultūros kontekstu (antra pamoka).

(Panaudotos LIMA Vilniaus skyriaus 2021 m. kovo 9 dienos Vilniaus miesto istorijos 7 - 8 klasių olimpiados „Tautų pėdsakai Vilniuje“ užduotys)

6. Atlikę uždaro testo užduotis, mokiniai grupėse aptaria ir atsako atvirus klausimus (antra pamoka).

7. Po pristatymų ir diskusijos, kiekvienos grupės darbas vertinamas įsk arba nsk. Darbas vertinamas teigiamai, tik tuomet, kai yra pateikiamas. Papildomai, kaupiamuoju vertinimu vertinamas mokinių aktyvumas. (Vilniaus miesto istorinis kontekstas)

Aktyvios nuorodos.

Pirma pamoka – teorinė dalis ir testo užduotys:

https://quizizz.com/admin/presentation/61ae450d2b1a08001db47d21?source=quiz_page

Antra pamoka – viktorina:

https://quizizz.com/admin/presentation/61ae45c32917f7001d8429a7?source=quiz_page

VIKLOS TEMA: Šviesos atspindžio tyrimas

Veiklos tikslas	Išsiaiškinti šviesos atspindžio dėsnį
Žinios (sąvokos, reiškiniai)	Šviesos spindulys, šviesos atspindžio dėsnis, kritimo ir atspindžio kampai
Gamtamoksliniai pasiekimai	Įvardija šviesos atspindžio dėsnį ir nurodo kur jis pasireiškia. [...]
Kompetencijos	Pažinimo – taiko turimas žinias ir gebėjimus, tinkamai pasirenka strategijas, [...]
Trukmė	1 pamoka
Veiklos tipas	Tyrimas, stebėjimas
Priemonės	Lazeris, veidrodžiai, geometrinės optikos rinkinys, folija
Tikrovės kontekstas (Įvadinė situacija, sudominimas)	„Saulės zuikučiai“ arba bandymas lazerio spindulį nukreipti į taikinį: klasės gale įtvirtinamas lazeris, lentoje nubraižomas taikiny, mokiniai su veidrodžiais turi nutaikyti spindulį į taikinį.
Eiga	Nagrinėjant šviesos atspindį ir lūžimą patogiu naudotis geometrinės optikos rinkiniu. Rekomenduojama šviesos spindulio atspindį nuo veidrodžio palyginti su kamuoliuko judėjimo trajektorija metant jį su vienu atsimušimu nuo žemės. Stebint šviesos spindulio kelią ir kamuoliuko trajektoriją [...]
Refleksija	Kokiuose prietaisuose naudojami veidrodžiai? [...]
Veiklos plėtotė	Galima mokiniams pasiūlyti įtraukiančių veiklų, susijusių su šviesos atspindžiu: pasigaminti periskopą, kaleidoskopą ir pan.
Pagrindinė informacija ir patarimai mokytojui	Dirbant su lazeriais būtina naudoti apsauginius akinius. https://www.thephysicsaviary.com/Physics/Programs/Labs/ConvergingMirrorLab/

Pasiekimų lygių požymiai: skalės

Dažniausiai naudotos trys skalės (savarankiškumo, sudėtingumo, konteksto):

Savarankiškumo

padedamas – procesą moderuoja ir jame dalyvauja mokytojas;

naudodamasis netiesiogine pagalba – užduotis atlieka atsakydamas į nukreipiamuosius klausimus, vadovaudamasis pateiktais kriterijais;

konsultuodamasis – tikslingai klausdamas ar prašydamas patarimų;

savarankiškai – užduotį atlieka be pagalbos

Konteksto

artima aplinka – mokiniui pažįstama, kasdienė aplinka (pavyzdžiui, mokyklos, namų);

įprastas kontekstas – jau nagrinėtos kokio nors reiškinio, proceso sąlygos, aplinkybės;

naujas, neįprastas kontekstas – dar nenagrinėtos kokio nors reiškinio, proceso sąlygos, aplinkybės, reikalaujančios prisitaikymo ir naujų sprendimų

Sudėtingumo

• **paprasciausiomis** vadinamos užduotys, tyrimai, situacijos, atvejai, kuriems išnagrinėti, surasti sprendimą ar atsakymą reikia 1 žingsnio (pavyzdžiui, tyrinėjant istorinį šaltinį, surinkti reikiamą medžiagą);

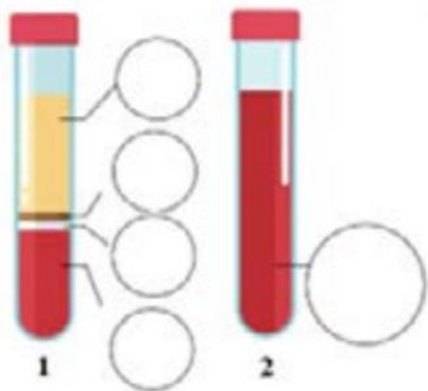
• **paprastomis** vadinamos užduotys, tyrimai, situacijos, atvejai, kuriems išnagrinėti, surasti sprendimą ar atsakymą reikia ne mažiau kaip 2 žingsnių (pavyzdžiui, tyrinėjant pasirinktus šaltinius, surinkti reikiamą informaciją ir pateikti atsakymą į probleminį klausimą);

• **sudėtingomis** vadinamos užduotys, tyrimai, situacijos, atvejai, kuriems išnagrinėti, surasti sprendimą ar atsakymą reikia 3 ir daugiau žingsnių (pavyzdžiui, atlikti šaltinio analizę, o duomenis pateikti juos apibendrinus arba nurodant priežasties ir pasekmės ryšius)

Užduočių / darbų pavyzdžiai

Užduotis. Slenkstinis pasiekimų lygis:

Neįprastas (akademinis) kontekstas

pav. iš <http://inx.lv/lguq>

Paaškinimas:

Mokiniui pateikiamas paveikslas su dviem mėgintuvėliais: kraujo mėginys po kraujo komponentų nusodinimo (1) ir prieš (2).

Mokinys turi turimas žinias apie kraujo sandarą ir jo funkcijas susieti su skirtinga kraujo komponentų mase:

1. paaiškinkite, kodėl po kraujo centrifugavimo, skirtingos kraujo dalys išsisluoksniuoja;
2. prie 1 mėgintuvėlio tuščiuose apskritimuose schemiškai nupieškite, kokie kraujo sudedamieji komponentai po kraujo nusodinimo proceso m...

Užduotis. Slenkstinis pasiekimų lygis

Hello Nuri,

I would like to invite you to join the environmental action 'Let's Do It!'. It's a nacional event to clean the parks. A whole town is coming to help so I would like to advice you to wear clothes for working because we will work the whole day.

Good luck Name

Hello Tina,

Last week I had a great holidays I love it. So first think I did I traveled to Egypt with plane the view was beautiful inside the plane. When I get there I went to the room and slepted for a while then I went outside for sunburn. I felt like being in heven. One think I didn't liked that last few days there was a storm so I had to stay In the room and it was realy boring.

Next holiday was that it was my birthday. I felt happy I liked I got best gifts my mom bought me a car so now I can have liens and I can easy drive to work next gift was from my brother was a puppy. It was the best holidays in my life.

- Tinkamai pasinaudoja užduoties įvestimi ir nurašo frazę (to join the environmental action).
- Labai paprastai papasakoja apie savo atostogas, apibūdina teigiamas ir neigiamas patirtis pagal užduoties punktus.
- Kartais sieja žodžius ir frazes paprastais jungiamaisiais žodžiais (so, because).
- Kartais rašytinis tekstas primena sakininį tekstą, kai skyrybos ženklų nevertinama mintims atskirti. (I felt happy I liked I got best gifts my mom bought me a car so now I can have liens and I can easy drive to work next gift was from my brother was a puppy.)
- Žodynas pakankamas perteikti norimą informaciją, tačiau ribotas. Žodyno vartojimo klaidos (sunburn, I can easy drive) netrukdo suprasti, kas norima pasakyti.
- Gramatikos klaidos dažnos: netinkamai vartojami artikkeliai (a great holidays, last few days), laikai (I love it, when I get there, slepted, didn't liked).
- Rašybos klaidos netrukdo suprasti, kas norima pasakyti (nacional, advice, think, heven, realy, liens).

Minimaliai atlieka rašytinio teksto produkavimo užduotis pagal programos reikalavimus nurodytomis sąlygomis. Rezultatai parodo, jog raiškos strategijomis ir pagalbos priemonėmis (žodynais, žinytais) naudojamosi labai ribotai.

Kompetencijų ugdymas

Nacionalinės švietimo agentūros [vaizdo klipas mokytojams apie kompetencijų ugdymą](#), padėsiantis pasiruošti atnaujinto ugdymo turinio diegimui. Tarp svarbiausių atnaujintų bendrųjų programų pokyčių – į kompetencijas orientuotas ugdymas, todėl vaizdo klipe specialistė atsako į dažniausiai užduodamus klausimus bei pataria, kaip geriausiai planuoti būsimas pamokas.

Kita metodinė medžiaga

Sukurta

- Metodinė medžiaga dėl Informatikos pradiniam ugdymui
- Metodinė medžiaga dėl Integruoto gamtos mokslų kurso 5-8 kl.
- BP pritaikymo SUP mokiniams rekomendacijos
- Rekomendacijos dėl mokinių individualios pažangos matavimo
- Mokyklų pasirengimo diegti atnaujintą BP tyrimo medžiagą
- Metodiniai leidiniai dalykinėms kompetencijoms tobulinti
-

Mokymai

Vykdomi

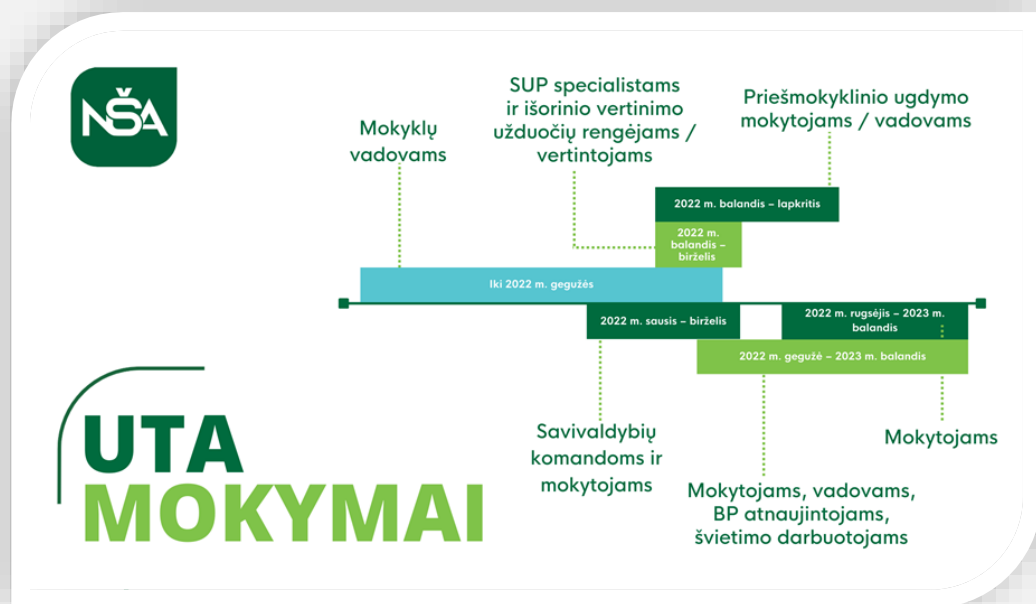
- Mokytojams dalykininkams (vyksta, planuojama 5100 mokytojų).

Planuojami

- Nacionalinės kvalifikacijos tobulinimo programos.

Baigti

- Savivaldybių konsultacijos (240 dalyvių).
- Mokytojų dalykinių kompetencijų tobulinimas (1200 mokytojų).
- Mokyklų vadovams (Britų taryba, 300).
- Mokymai ir rekomendacijos dėl įtraukties BP (99 dalyviai).
- Priešmokyklinio pedagogams (1000 dalyvių).
- Užsienio lektorių konsultacijos (42).
- Mokytojų stažuotės (132 dalyviai).
- Mokytojams apie Informatiką pradiniam (400 dalyvių).
- Mokytojų asociacijų vykdyti mokymai.

Visiems norintiems mokytojams

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Pagrindinis

Lietuvių (lt) ▾

Prisijung

Kursai / Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas

/ SAVARANKIŠKI KURSAI: Mokytojų kompetencijų tobulinimas, skirtas atnaujinto ugdymo turinio įgyvendinimui

SAVARANKIŠKI KURSAI: Mokytojų kompetencijų tobulinimas, skirtas atnaujinto ugdymo turinio įgyvendinimui

Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas / SAVARANKIŠKI KURSAI: Mokytojų kompetencijų tobulinimas, skirtas atnaujinto ugdymo turinio įgyvendini... ▾

leškoti kursų

SAVARANKIŠKI KURSAI: Mokytojų kompetencijų tobulinimas, skirtas atnaujinto ugdymo turinio įgyvendinimui

Įgyvendinant projektą „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“ patvirtintos 27 mokytojų kompetencijų tobulinimo turinio įgyvendinimui (galima rasti [čia >>>](#))

Naudojant programoms parengtą mokymo medžiagą, sukurti atviri savarankiško mokymosi kursai MOODLE virtualiojo mokymo dalyviams, tiek ir besidomintiems ugdymo atnaujinimu susipažinti su ugdymo turinio atnaujinimo ypatumais.

Medžiaga pagal dalykus bus papildoma.

Prisijungimas į programą:

Prisijungimo vardas: *bu.mokytojas*

Slaptažodis: *Mokykla@2023*

- ▶ Kas naujo švietime? Įtrauktis ir švietimo pagalba
- ▶ Katalikų tikyba
- ▶ Gamtos mokslai
- ▶ Dailė
- ▶ Teatras
- ▶ Biologija
- ▶ Muzika
- ▶ Užsienio kalbos
- ▶ Lietuvių kalba ir literatūra

Atnaujintos bendrosios programos

- Galiojančios bendrosios programos iki 2024-08-31
- Atnaujintos bendrosios programos
- Atnaujintų bendrųjų programų diegimas

Nacionalinė švietimo agentūra skelbia pagal gautus siūlymus pakoreguotą [Dalykų tarpinių patikrinimų ir valstybinių brandos egzaminų užduočių aprašus](#) projektą. Aprašo projektas skirtas pateikti detalią informaciją apie pagal atnaujintas bendrąsias programas **nuo 2024 m. vykiančių tarpinių patikrinimų ir nuo 2025 m. vykiančių valstybinių brandos egzaminų užduočių pobūdį.**

Nacionalinė švietimo agentūra organizavo renginių ciklą, skirtą aptarti atnaujintų bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijų panaudojimo galimybes 2023 m. m. Iš viso įvyko 20 renginių pagal mokomuosius dalykus (vykusių renginių tvarkaraštis [čia >](#)). Renginių metu buvo pristatomos konkrečių dalykų ugdymo turinio kaitos aktualijos, įgyvendinimo galimybės, dalijamasi sėkmingos praktikos geraisiais pavyzdžiais, aptariami brandos egzaminų uždavinių pavyzdžiai. Vykusių renginių įrašus peržiūrėti galima [čia >](#).

Detalią informaciją apie atnaujintų bendrųjų programų įsigaliojimą rasite įsakymuose dėl bendrųjų programų patvirtinimo:

- 2022 m. rugsėjo 30 d. įsakymas (V-1541) „Dėl Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymo Nr. V-1269 „Dėl priešmokyklinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ pakeitimo“ ir išdėstymo nauja redakcija „[Dėl priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo](#)“.

Atnaujintų bendrųjų programų diegimas

Šioje Švietimo portalo dalyje pateikiama informacija, naudinga diegiant atnaujintas bendrąsias programas.

- ▣ SUPRASTI AKIMIRKŠNIU. INFOGRAFIKAI
- ▣ ATNAUJINTO UGDYMO TURINIO DIEGIMO LEKTORIŲ IŠ UŽSIENIO KONSULTACIJOS (Chris Tweedale, kt, 2022/2023)
- ▣ ATNAUJINTO UGDYMO TURINIO RENGIMO LEKTORIŲ IŠ UŽSIENIO KONSULTACIJOS (Dr. Phil. Lambert, 2019)
- ▣ KOMPETENCIJŲ APRAŠŲ PRISTATYMAI
- ▣ METODINIAI LEIDINIAI, FILMAI, REKOMENDACIJOS, MOKYMŲ MEDŽIAGA
- ▣ KITA NAUDINGA INFORMACIJA

Screenshot	Dalyko pavadinimas	patvirtinta bendroji programa .pdf formatu	Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijos		Vidurinio ugdymo bendrųjų programų įgyvendinimo rekomendacijos	
			.pdf formatu	OneNote formatu	.pdf formatu	OneNote formatu
Dorinis ugdymas						
	Etika					
	Katalikų tikyba					
	Ortodoksų stačiatikių tikyba					
	Evangelikų liuteronų tikyba					
	Evangelikų reformatų tikyba					
	Karaimų tikyba					
	Judėjų tikyba					
	Musulmonų sunitų tikyba					
Kalbinis ugdymas						
	Lietuvių kalba ir literatūra					
	Lietuvių gestų kalba					
	Lietuvių kalba (pagal kalbos mokymo kėlinį)					

Ačiū už dėmesį!

K. Kalinausko g. 7, Vilnius, LT-03106

